

Handleplan og aktuel status fra afdelingen

Introduktion

Afdeling for Transplantation og Sygdomme i Fordøjelsessystemet (ATS) på Rigshospitalet har en medicinsk sektion, som består af 9 speciallæger, en professor og en ledende overlæge, som også er uddannelsesansvarlig overlæge (siden januar 2024).

Afdelingen varetager uddannelsen af yngre læger i:

- Introduktionsuddannelse i intern medicin (4 i-stillinger)
- Hoveduddannelse i intern medicin: Gastroenterologi og Hepatologi (2-4).

Fysisk udgøres afdelingen af et sengeafsnit med 20 senge og en ambulatoriefunktion opdelt i 3: lever-, tarmsvigts- og IBD-klinik.

Afdelingen varetager en række højspecialiserede funktioner med bl.a. landsfunktion for akut leversvigt, udredning til levertransplantation og korttarmspatienter.

Uddannelseslægen bliver derved eksponeret for subspecialiserede inden for medicinsk gastroenterologi og hepatologi, men det vigtigste at prioriterer at de generiske intern medicinske kompetencer opnås samtidigt.

Både HU-læger og Intro-læger har deres primære arbejde i vores sengeafsnit med indlæggelse og stuegang, samtidig med ambulatoriefunktionerne i vores 3 ambulatoriespor. HU-læger med endoskopiske færdigheder deltag desuden i afdelingens endoskopi-funktion.

Forud for den seneste inspektorbeføg den 23/05-25 havde afdelingen sidst haft inspektorbeføg i 2013.

Uddannelsesteamet i Medicinsk sektion, Afdeling for Transplantation og Sygdomme i Fordøjelsessystemet består af:

- UKYL Introduktionslæge Erika Hansen-Nord
- UKAL Afdelingslæge Rahim Naimi
- UOA Ledende overlæge Christopher Brandt

Teamets målsætning er at løfte afdelingens uddannelsesprofil markant ved konsekvent at formidle det unikke og omfattende uddannelsespotentiale, som afdelingen besidder, med det klare formål at fremtidssikre og optimere speciallægeuddannelsen inden for medicinsk gastroenterologi og hepatologi. En forudsætning for dette er et trygt uddannelsesmiljø med fokus på en god og konstruktiv supervision og feedback.

Før inspektorbeføget

Afdelingens selvevaluering blev understøttet af en spørgeskemaundersøgelse "Undersøgelse af Læringsmiljø & Psykologisk Tryghed", som blev udarbejdet af uddannelsesteamet

og sendt ud til samtlige uddannelsessøgende læger i afdelingen i jan 25. Ti af 11 mulige yngre læger besvarede spørgeskemaet.

Uddannelsesteamet evaluerede afdelingen før besøget med en score kun marginalt bedre end den endelige inspektorrapport. (tabel 1)

Efter inspektorbesøget

1. Stuegangsstruktur og Supervision – 4 mdr.

Baggrund: Supervision under stuegang er afgørende for både patientsikkerhed og yngre lægers læring. Tidligere var supervision og struktur utilstrækkelig; overlægerne var ofte ikke fysisk til stede før stuegang, og yngre læger oplevede for lidt sidemandsoplæring. (tabel 2.1)

Tiltag foreslået af inspektorerne

- Indførelse af tavlekonference for at fremme læring før stuegang, ikke blot logistik.
- Flere patienter til yngre læger på stuegang; færre til speciallæger, som får frigivet tid til supervision og observation med kompetencekort.
- En stuegangsspeciallæge er til stede på sengeafsnittet og prioriterer supervision fremfor patientlogistik.
- Indførelse af kort middagskonference mellem stuegangsgående YL og én speciallæge for læringsfokus.
- Retter fokus på arbejdsmiljø og psykologisk tryghed gennem forbedret relation til sygeplejerskerne.

Status

Uddannelse er i stigende grad blevet prioriteret og inkorporeret i vores daglige arbejde. I foråret 2024 skabte vi arbejdsbetingelserne for at kunne gøre dette ved at:

Øge normering af vores reservelæger (foråret 2024) fra 7 til 8 med en ambition om at flytte mest mulig arbejdstid fra vagt til dagtimerne.

Sætte arbejdstilrettelæggelsen i fokus (efteråret 2024) for at sikre de optimale læringsmuligheder for vores yngre læger. Tidligere havde yngre læger kun et HU-spor i ambulatoriet hver anden fredag, men der er nu etableret skemalagte funktioner for yngre læger i alle tre ambulatorieklinikker.

Implementere en systematisk, skriftlig kompetencevurdering (2024) ved at lave skabeloner for vejledersamtaler og uddannelsesprogrammer, som sikrer ensartet, dokumenteret og målrettet evaluering af både Intro- og HU-lægerne.

Optimere supervision, som nu er blevet en funktion på arbejdsskemaet siden oktober 2025. Til dette formål udarbejdes der en supervisionsinstruks af UAO og faglig-ansvarlig IBD-overlæge. Instruksen sendes til kommentering hos UKAL og UKYL før implementering i afdelin-

gen. Der skal arbejdes med enkelte tilføjelser omkring supervision ved stuegang og i leverklinikken. Instruksen skal være publiceret inden udgang af 2025. Afdelingen vil i 2026 sikre at alle har været på hovedvejlederkursus for at styrke dem som vejledere i formalia, uddannelsesplaner, supervision og feedback. UAO vil afholde faste møder med vejlederne for at sikre fokus og udvikling. UAO og UKAL arbejde med at evaluere processen bl.a. ved at bede uddannelseslægerne om at evaluere deres supervision og vejledere.

Højne kvaliteten af stuegang (Efteråret 2025):

- Flere patienter tildeles de yngre læger til stuegang med et vedvarende fokus på læringsværdien for den yngre læge afhængigt af uddannelsesstrin. Dette fokus har bl.a. bidraget til de yngre læger i introduktionsstilling opnår deres intern medicinske kompetencer.
- Ønsket om nærhed er imødekommet ved mulighed for at sætte sig sammen i afsnit 2-12-2. Desuden er der etableret to kontorpladser i forbindelse med speciallægenes kontorer på 3-16-3.

Optimere den tværfaglige middagskonference om onsdagen og fredagen. Der arbejdes på at etablere et møde mellem den yngre læge og den superviserende speciallæge, hvor stuegangens patienter gennemgås med fokus på plan for behandling og opfølgning.

Forbedre arbejdsmiljø (2024 og frem) Som beskrevet i inspektorrapporten har afdelingen haft arbejdsmiljømæssige udfordringer. Det har ledende UAO arbejdet med siden sin tiltrædelse i januar 2024.

- På lægesiden har en tidligere etableret kultur præget af utryghed og til tider hård omgangstone ved morgenkonferencerne ændret sig markant. En målrettet indsats kombineret med aktiv tilstedeværelse af den ledende overlæge/UAO har generelt styrket trygheden og forbedret læringsmiljøet for alle, særligt for de yngre læger.
- Hvad angår udfordringer i samarbejdet mellem sygeplejersker og yngre læger, er der gjort følgende:
 - Samarbejdet med sygeplejerskerne er blevet adresseret samme dag i forlængelse af inspektorbefølgelsen. (maj 2025)
 - Tværfaglige personalemøder, hvor problematikken blev debatteret. (maj og juni 2025)
 - Sygeplejerskeledelsen og ledende overlæge/UAO holdt møder med repræsentant fra Enheden for arbejdsmiljø og Ledelse på Rigshospitalet. (august og september 2025) mhp. at ændre de påtalte forhold.
 - Afdelingens yngre læge tillidsrepræsentant er gået aktivt ind i afdelingens TRIO-arbejdet på lægesiden.
 - Sygeplejerskernes TRIO-gruppe i medicinsk sektion har opstartet en række monofaglige personalemøder med fokus på arbejdsmiljøet. (Oktober 2025).
 - Ledende overlæge/UAO og oversygeplejerske i sengeafsnittet har lavet instrukser for de funktioner, som har været konfliktfyldte med en klar definition af opgavefordelingen i forholdet mellem sygeplejersker og yngre læger. Instrukserne har været

i høring blandt personalet, diskuteret på tværfagligt personalemøde, og publiceret som VIP-instruks. (august 2025).

2. Læringsmiljø – Struktur i Klinisk Hverdag – 6. mdr.

Baggrund: Morgenkonferencer og hverdagsstruktur har tidligere været utydelige og præget af uhensigtsmæssig tone mellem personalegrupper. (tabel 2.2)

Tiltag foreslået af inspektorerne

- a. YL leder morgenkonferencen
- b. Nedskrevet struktur til morgenkonferensen som laves af YL i samarbejde med UKAL. Inspektorerne sender inspirationsforslag fra andre afd.
- c. Morgenkonference strukturen læses op af YL hver dag og dermed sikres ansvar for bl.a. supervision af de YL.
- d. Indbygge 15 minutters daglig undervisning/instruksbygning ved/for YL f.eks. kl 08.15-08.30
- e. Afholdelse af morgenkonferencen i et trygt, ryddeligt, lyst rum.

Status

Vi har siden selvevalueringsrapporten haft et fokus på at skabe et attraktivt og trygt læringsmiljø med tydelig ledelsesopbakning. Implementeringen af tiltagene er langt fremskredne og har øget engagementet og deltagelse fra yngre læger ved konferencer.

- Morgenkonferencerne ledes af den yngre læge, som har været i aften-nattevagt.
- Der er kommet struktur på konferencerne via et nedskrevet skema lavet af de yngre læger i fællesskab. Opdateres løbende af UKYL – sidst ultimo oktober. (maj/juni 2025)
- Morgenundervisning er med at yngre læge underviser om tirsdagen og speciallæge om torsdag. Der sendes en plan for undervisning på månedlig basis med angivelse af emne og underviser. Der er lavet et årshjul til speciallægerne. (Foråret 2025)
Fra november 2025 er der etableret morgenundervisning om onsdagen, som arrangeres af afdelingens forskningsenhed.
- Der er etableret et nyt konferencerum, som er mere læringsvenligt, som forventes ibrugtaget ultimo december 2025.

3. Forbedret Introduktionsforløb

Baggrund: Tidligere var introduktionsforløbet fragmenteret, skønt materiale forelå. Yngre læger manglede klarhed om roller og opgaver. Der manglede en klar rammesætning af afdelingens forventninger til den uddannelsessøgendes opgaveløsning. (tabel 2.3)

Tiltag foreslået af inspektorerne

- Revurdering og opdatering af alt introduktionsmateriale.
- Introundervisning formaliseret, skabelon under udarbejdelse. Sygeplejersker deltagende i introduktion for at fremme samarbejde.

Status

Alle HU-læger, der er startet i afdelingen siden efteråret 2024 har ca. 1-3 måneder før ansættelsesstart været inviteret til velkomst møde hos UAO og UKAL, hvor HU-lægen er blevet introduceret til afdelingen med fokus på HU-lægens ønsker og ambitioner for sit ophold på Rigshospitalet. Disse samtaler har uddannelsesteamet brugt til at vælge det rigtige uddannelsesfokus samt vejlede til HU-lægen.

Uddannelsesteamet har arbejdet på at optimere skriftlige introduktionsmateriale siden selv-evalueringen i foråret 2025. Det er i efteråret 2025 blevet suppleret af en "tjekliste for nye reservesættelser" udarbejdet af UKYL, som på skrift definerer hvilken viden og færdigheder den yngre læge forventes at opnå i løbet af introduktionen til afdelingen.

Introduktionsprogrammet er forlænget fra tidligere 7 dage til 14 dage (efteråret 2025). Dagene er skemalagte. Introduktionsprogrammet evalueres og revideres løbende.

Et intro-undervisningsprogram med et hold af speciallæger er udarbejdet som har til formål at give de nyansatte yngre læger en introduktion til afdelingens specielle kliniske problemstillinger. Programmet forventes at indgå i intro-programmet i december. (december 2025)

4. Crash-instrukser og Funktionsbeskrivelser

Baggrund: Mange sjældne og komplekse kliniske situationer kræver klare instrukser til den uddannelsessøgende yngre læge. (tabel 2.4)

Tiltag foreslået af inspektorerne

- a. HU-lægerne og Intro-læger laver crash-instrukser – navngivne speciallæger sikrer faglighed (OAU/UKAL tildeler speciallæger), sygeplejerskegruppen inddrages mhp. fællesskabsfølelse og enighed om kultur/hverdag og arbejdsfordeling i afdelingen.
- b. Smartphrases tilpasses crash instrukserne.
- c. YL driver det tidsmæssigt og kontakter UAO/UKAL ved problemer.
- d. Emner bl.a.: Venesection, levertransplantationsudredning, TIPS kontrol, stuegang til kort-tarmspatienter, stuegang til leversvigtspatienter, visitation af PCM-forgiftning i vagt, behandling af fosfat derangering, variceblødning hos TIPS ptt., væskebehandling hos hjemme pærenteral ernæring (HPN) patienter også hos patienter der ligger på hjemsygehus som skal rådgives, opstart af HPN.

Status

Funktionsbeskrivelser har været vores prioritet siden januar 2024, idet vi ved det styrker systematikken og kvaliteten samtidig med det øger synligheden af uddannelse i afdelingen.

- Udarbejdelse af crash-instrukser og "smart-phrases" i de højt specialiserede problemstillinger er påbegyndt. UKYL har uddelt de første emner blandt afdelingens yngre læger, og listen med emner og yngre læger er sendt ud til speciallægerne. Progression monitoreres løbende af UAO.
- Afsnitsledelsen og uddannelsesteamet gennemgår alle medicinske VIP-instrukser med en vurdering af behov for opdatering mht. fagligt og uddannelsesindhold. Hver instruks til revision vil få tilknyttet en yngre læge og en speciallæge med fokus på den yngre læges

rolle som administrator og underviser i forbindelse med revisionen og den efterfølgende gennemgang i lægekollegiet.

5. Uddannelsesplaner og Inspirationskatalog

Baggrund: Systematik i vurderingen og udviklingen af kompetencer vil fremme uddannelsen. (tabel 2.5)

Tiltag foreslået af inspektorerne

- a. Inspirationskatalog til opnåelse af kompetencer og lægeroller laves/opdateres ved YL og lægges på fælles drev.
- b. Tidsperspektiv for opnåelse af kompetencer beskrives for både I og HU og for HU desuden: Hvilke forventes opnået på afd. (Inkl. plan B for dem der ikke kan gastroskopere endnu)

Tiltag

Inspirationskatalog til opnåelse af kompetencer og lægeroller skal udarbejdes. Processen forventes at blive opstartet i 2026. Der er i 2024 udarbejdet skemaer til inspiration til intro-samtaler, midtvejssamtaler og slutsamtaler.

Afdelingen har i 2024-2025 udarbejdet uddannelsesprogrammer for introduktions- og hoveduddannelsesstillingerne. Tilblivelsen af disse uddannelsesprogrammer er sket med baggrund i uddannelsesrådets uddannelsesplan for kompetencer til de nuværende HU-uddannelsesforløb. Ny uddannelsesprogrammer til de nye HU-forløb i medicinsk gastroenterologi og hepatologi er under udarbejdelse i Videreuddannelsesregion Øst.

6. Forskning og Undervisning

Baggrund: Integration af forskningen i den kliniske hverdag i afdelingen har en høj prioritering. (tabel 2.6)

Tiltag foreslået af inspektorerne

YL inkl. ph.d.-studerende underviser fast hver 2. dag i ugen om morgenen om:

- i. Crash instrukser og andre afd. Instrukser
- ii. Små forskningsprojekter
- iii. Journalclub ved ph.d. stud. (kliniker tovholder, ph.d.-studerende styrer klubben.
- iv. Ph.d.-studerende fortæller om aktuel forskning

Status

Implementeringen er påbegyndt med systematiseret undervisning gennemgået i punkt 2 under læringsmiljø. Der skal blot tilføjes at vi har en løbende ambition om at udvikle undervisningen med inddragelse af både ressourcer i afdelingen og Rigshospitalet, men også søge inspiration og læring ude fra.

Afdelingsledelsen har i samarbejde med de lægelige afsnitsledere fokus på at inddrage de yngre læger i arbejdet med kliniske og kvalitetsmæssige opgørelser, hvilket allerede har ført til, at flere yngre læger har igangsat forskningsprojekter.

Konklusion

Afdeling for Transplantation og Sygdomme i Fordøjelsessystemet har gennem de seneste to år målrettet arbejdet med at udvikle og professionalisere det lægelige uddannelsesmiljø. Indsatsen har haft et klart fokus på at styrke struktur, kultur og faglig kvalitet som grundlag for et bæredygtigt læringsmiljø.

Der er opnået markante forbedringer med etableringen af en kultur præget af tryghed, engagement og tydelig ledelse. De nye rammer for morgenkonferencer og undervisning, implementeringen af en fast supervisionsfunktion samt styrket inddragelse af yngre læger i kliniske funktioner har bidraget væsentligt til at øge læringskvaliteten og det faglige fællesskab.

Introduktionsforløbene er blevet systematiseret, så nye læger modtager en koordineret og målrettet introduktion med klar forventningsafstemning. Samtidig understøtter udviklingen af crash-instrukser og reviderede VIP-instrukser en styrket patientsikkerhed og mere ensartet kompetenceudvikling. Afdelingen har desuden etableret et solidt grundlag for fortsat udvikling gennem uddannelsesplaner og inspirationskataloger, der skal sikre progression og sammenhæng i kompetenceopnåelsen. Integration af forsknings- og undervisningsaktiviteter bidrager til en dynamisk læringskultur og understøtter afdelingens samlede faglige profil.

Afdelingen anerkender inspektørernes kritiske bemærkninger og betragter dem som et væsentligt afsæt for den fortsatte udvikling. På baggrund heraf er der igangsat målrettede uddannelses- og ledelsesinitiativer med fokus på systematisk opfølgning, styrket kommunikation, øget ledertilstedeværelse samt tydelig rollefordeling i de kliniske teams. Formålet er at konsolidere de opnåede forbedringer og sikre, at lærings- og arbejdsmiljøet udvikles på et højt og stabilt niveau.

Afdelingen er samtidig bevidst om, at udvikling af et sundt lærings- og arbejdsmiljø er en længerevarende proces, der kræver kontinuerlig opfølgning, vedholdende indsats og fælles ejerskab. Der er iværksat en systematisk monitorering af trivsel og arbejdsmiljø, og resultaterne følges tæt for at sikre rettidig handling og bæredygtige forbedringer.

Afdelingen står dermed på et solidt organisatorisk og fagligt fundament, hvor de igangsatte initiativer skal konsolideres og forankres. Ledelsen og uddannelsesteamet har fortsat fokus på at fastholde momentum, understøtte læringskulturen og omsætte erfaringerne til varige forbedringer i både uddannelses- og arbejdsmiljøet.

Tabel 1 Afdelingens egen score ved selvevalueringen for ud for inspektorbesøget

Score	Særdeles problematisk	Utilstrækkelig	Tilstrækkelig	Særdeles god
Introduktion til afdelingen		x		
Uddannelsesprogram			x	
Uddannelsesplan			x	
Medicinsk ekspert - Læring i rollen som medicinsk ekspert			x	
Kommunikator - Læring i rollen kommunikator			x	
Samarbejder - Læring i rollen som samarbejder			x	
Leder/ administrator - Læring i rollen som leder/administrator		x		
Sundhedsfremmer - Læring i rollen som sundhedsfremmer		x		
Akademiker - Læring i rollen som akademiker		x		
Professionel - Læring i rollen som professionel			x	
Forskning - Uddannelsessøgende lægers deltagelse i forskning			x	
Undervisning - som afdelingen giver			x	
Konferencernes - læringsværdi		x		
Læring og kompetencevurdering		x		
Arbejdstilrettelæggelse - Tilrettelæggelsen tager hensyn til videreuddannelsen af læger			x	
Læringsmiljøet på afdelingen			x	

Tabel 2.1 Stuegang og supervision

Inspektør bemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
Indførelse af tavlekonference	Afholdes efter morgenkonference	1/2025	
Flere patienter	Flere patienter tildeles	8/2025	
Speciallæge supervision	Funktionen tildeles	10/2025	
Speciallæge supervision	Etableret plads til kontorstuegang	10/2025	
Arbejds miljø	Arb.miljøorganisation og TRIO	ongoing	1

Tabel 2.2 Læringsmiljø – Struktur i Klinisk Hverdag

Inspektorbemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
HU/I-læge ledelse af morgenkonf.	Yngre læger leder konferencen	06/2025	
Nedskrevet struktur	Skabelon udfærdiget	06/2025	
Struktur gennemgås af HU/I-læge	Udføres af HU/I-læge	06/2025	
Indbygge dgl. undervisning 15min	Delvist implementeret, værdi overvejes og relateres til afd. øvrige undervisning. 2 gange ugtl. ved speciallæge jvf årshjul	ongoing	
Fysisk ramme for morgenkonf.	Etablering af nyt konferencerum	12/2025	3

Tabel 2.3 Forbedret introduktionsforløb

Inspektorbemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
Revurdering og opdatering af alt introduktionsmateriale	Opdateret - under løbende revision. Intro samtale forud for fremmøde i afd.	10/2025	
Introundervisning formaliseret	Introduktionsundervisningsprogram af speciallæger	01/2026	2

Introundervisning formaliseret	Er formaliseret og skemalagt, samt udvidet fra 7 til 14 dage	10/2025	
Sygeplejerske deltagelse i introduktion for at fremme samarbejde	Etablering af sygeplejetutor ordning af rutinerede sygeplejersker	06/2026	

Tabel 2.4 Crash-instrukser og Funktionsbeskrivelser

Inspektorbemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
Udarbejdelse af CRASH instrukser	Udarbejdes i emner foreslået af inspektorer i samarbejde mellem HU/I- og speciallæge	Løbende ultimo 2026	
Smartphrases til understøttelse af ovenstående	Udføres og effektueres, når CRASH instruks foreligger som en del af ovenstående	Løbende ultimo 2026	
Revision af VIP	Gennemgås og tildeles HU/I læger og specialist mhp. revision og gennemgang ved morgenundervisning	Løbende medio 2027	

Tabel 2.5 Uddannelsesplaner og Inspirationskatalog

Inspektorbemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
Inspirationskatalog til opnåelse af kompetencer	Udarbejdes i undervisningsteam i samarbejde med UKYL	Medio 2026	
Tidsperspektiv for opnåelse af kompetencer I-læger	Udarbejdes i undervisningsteam i samarbejde med UKYL	Medio 2026	
Tidsperspektiv for opnåelse af kompetencer HU-læger	Udarbejdes i undervisningsteam i samarbejde med UKYL	Medio 2026	
Særlig plan for gastroskopi kompetencer	Etablering af fokuserede ophold samt aftaler med andre afd. i UDD-forløb	Primo 2026	4

Tabel 2.6 Forskning og undervisning

Inspektorbemærkning	Tiltag	Termin	Prioritering
CRASH og VIP (instrukser)	Revideres og fremlægges i samarbejde mellem speciallæger og I/HU læger	Løbende ultimo 2026	
Deltagelse i forskning	Inddragelse af afd. professor/lektorer mhp. understøttelse af mindre kliniske projekter	Løbende primo 2026	5
Journal-club	Afventer etablering af anden undervisning vil blive afprøvet igen og gennemført efter deltagelse	Ultimo 2026	
Undervisning af PhD-forskere fra afd.	Etableres som led i øvrig undervisning og veksler mellem speciallægeundervisning	11/2025	

